

АЛИШЕР
НАВОИЙ

ХАДСАРД ТАМДОҚ ФОНДИ

ИСТИҚЛОЛ ДАВРИ ЎЗБЕК НАВОИЙШУНОСЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ
ЎЗБЕКИСТОН БАДИИЙ АКАДЕМИЯСИ
ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ
МАДАНИЯТ ВАЗИРЛИГИ
АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ХАЛҚАРО ЖАМОАТ ФОНДИ

ИСТИҚЛОЛ ДАВРИ ЎЗБЕК НАВОИЙШУНОСЛИГИ

ЎТТИЗ ЖИЛДЛИК

ТОШКЕНТ - 2022

ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ
ЎЗБЕКИСТОН БАДИИЙ АКАДЕМИЯСИ
ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР УЮШМАСИ
МАДАНИЯТ ВАЗИРЛИГИ
АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ХАЛҚАРО ЖАМОАТ ФОНДИ

ИСТИҚЛОЛ ДАВРИ ЎЗБЕК НАВОИЙШУНОСЛИГИ

ЙИГИРМАНЧИ ЖИЛД

*** **

Нурбой ЖАББОРОВ

МАОНИЙ АҲЛИНИНГ СОҲИБҚИРОНИ

*** **

Абдулҳамид ҚУРБОНОВ

“ФАРҲОД ВА ШИРИН”:
БАДИИЯТ ВА ҒОЯЛАР ОЛАМИ

*Мир Алишер Навоий таваллудиниڭ
580 йиллиги ھامда Ўзбекистон Республикаси
давлат мустақиллигиниڭ 30 йиллигига бағишланади*

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ

Муслиҳиддин Муҳиддинов, Муҳаммаджон Имомназаров,
Сирожиддин Саййид, Иброҳим Ҳаққул, Шухрат Сирожиддинов,
Баҳром Абдуҳалимов, Мирзо Кенжабек, Жаббор Эшонқул,
Афтондил Эркинов, Исажон Султон, Ваҳоб Раҳмонов, Шухрат Ризаев,
Боқижон Тўхлиев, Нусратулло Жумахўжа, Қосимжон Содиқов,
Султонмурод Олим, Каромат Муллахўжаева

ИЖОДИЙ ГУРУҲ

Олимжон Давлатов, Дилнавоз Юсупова, Феруза Тўрахўжаева, Акмал Фармонов,
Диёра Абдужалилова, Ирода Эшонхонова, Орифжон Олимжанов

НУРБОЙ ЖАББОРОВ

**МАОНИЙ АҲЛИНИНГ
СОҲИБҚИРОНИ**

Монография

Мундарижа

НУРБОЙ ЖАББОРОВ

МАОНИЙ АҲЛИНИНГ СОҲИБҚИРОНИ

Кириш.....	7
I БОБ. Комил шахсият ва ижодий салоҳият уйғунлиги	
Алишер Навоий ва Ислоом маърифати.....	11
Буюк шахс ва давлат арбоби.....	26
II БОБ. Буюк шоирнинг ирфоний ва адабий-эстетик олами	
Ҳаёт фалсафаси талқини	31
“Дунё” тимсоли ва унинг талқинлари	43
Футувват ғояси ва фатий образи	48
Мирзо Улуғбек даври адабиёти Алишер Навоий талқинида	57
III БОБ. “Хамса” – буюк бадиий обида	
“Хамса”нинг калити	66
Буюк шоирнинг ижод концепцияси	68
Она образининг поэтик суврати	76
IV БОБ. Диний-маърифий асарлар моҳияти	
“Арбаъин” да маърифий мазмун ва бадиий шакл мутаносиблиги	80
“Сирож ул-муслимин” да фикҳ масалаларининг бадиий ифодаси.....	87
V БОБ. Навоийга издошлик саодати	
Навоий ва Фурқат	101
Навоий ва Абдулла Орипов.....	109
Хулоса ўрнида.....	123

АБДУЛҲАМИД ҚУРБОНОВ

«ФАРҲОД ВА ШИРИН»: БАДИИЯТ ВА ҒОЯЛАР ОЛАМИ

Кириш.....	126
I БОБ. САРЛАВҲАЛАР ПОЭТИКАСИ	
1-фасл. Сўз ва жумла.....	129
2-фасл. Композиция ва услуб.....	136
3-фасл. Сарлавҳа ва умумматн муносабати.....	150
II БОБ. ҒОЯВИЙ НИЯТ ВА БАДИИЙ ТАЛҚИН	
1-фасл. Ғоявий ният: “Ки дилкаш бўлғай ушбу сафҳа тасвир”	165
2-фасл. Бадиий талқин: “Дард боғи ғунчаси”	177
III БОБ. ФАНО ТИМСОЛЛАРИ	
1-фасл. Аввалги фано: “Кўнгилнинг очилиши”	195
2-фасл. Иккинчи фано: Ёрга ошнолик.....	210
IV БОБ. БАДИИЙ МАҲОРАТ	
Дилкаш маънонинг хуш суратлари	233
1-фасл. Истиоравий-рамзий тасвир усуллари	235
2-фасл. Композицион-стилистик воситалар	245
3-фасл. Ҳарфий санъатлар	248
Хулоса	270
Фойдаланилган адабиётлар рўйхати.....	273